

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An ex hoc decreto maneat antiquata opinio docens, licitam esse
expulsionem fætus inanimati propter sanitatem tuendam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

in 2. part. Crif. Theol. disp. 45. sic
similiter etiam si fit speculative pro-
babile, quod liceat procurare abor-
tum in casu proposito, si fit certum
esse inanimatum, non valet conse-
quentia ad probabilitatē practi-
cam; admissa sententia Fieni, & aliorum;
nam iuxta eorum sententiam num-
quam id potest esse certum. Et hoc
modo intelligendum est argumen-
tum, quod proposui in ea disp. 14.
cap. 3.

CAPVT II.

*Quam certa si negativa sen-
tentia; Et quodnam fir-
mum eius funda-
mentum?*

NON EGET SYMMARIO.

12. **E**st egro certissima sententia,
tām in speculative, quām
in praxi, numquam licere procura-
ri abortum fœtus inanimati ad vi-
tandum periculum, siue infamiae, siue
occisionis. Hęc est communis sen-
tentia Theologorum, quam tuentur
S. Antonius part. 3. tit. 7. cap. 2. §. 2.
citans Ioannem de Neapoli, & Syl-
vester, Fumus, & Henriquez, quos
refert, & sequitur P. Lessius de Iust.
cap. 9. dub. 10. num. 60. P. Thomas
Sanch. lib. 9. de matrimonio, disp.
20. num. 10. P. Vasquez de Restitut.
cap. 3. §. 2. dub. 6. num. 52. Lugo
Card. tom. 1. de iust. disp. 10. sect. 6.
num. 131. Covarubias in Clem. si
furiosus. part. 2. §. 3. num. 1. P. Mo-
ya tom. 1. tract. 6. disp. 3. quæst. 4.
& communiter Doctores.

S. Anton
Ioan. Nea-
Sylvest.
Fum
Henriquez
Lessius
Th. Sanch.
Vasquez
Co. cobra
Lugo.
Covarr.
Moya,

13. Solida huius assertionis ra-
tio est. Etenim abortus etiam fœtus
inanimati est peccatum gravius pol-
lutione: sed pollutio non licet etiā

ad vitandam mortem: ergo neque
abortus fœtus inanimati.

14. Maiorem sic probat Cara-
muel in Theol. præterintentionali,
ad 5. præcep. casu 38. num. 2799.
[Quod pollutione grauior sit, proba-
tur: quia opponitur proximius gene-
rationi: quia per gradus ascenden-
do pollutio generationi opponitur;
abortus fœtus inanimis propius;
proximeque abortus fœtus animati;
vnde siquidem illa est contra legem
naturæ à fortiori uterque abortus;
esse debet.] Cui consonat P. Moya
proxime relatus aiens: [Non aliter
de eiectione fœtus inanimati, quam
de effusione seminis philolophan-
dum censeo.]

15. Et prior vtroque P. Lessius
supra relatus num. 61. sic ait: [Imo
est magis directa, & propinqua con-
tra naturam generationis expellere
fœtum, quam procurare pollutio-
nem; sicut fœtus, etsi non dum ani-
matus, longe propinquior est naturæ
humanae, quam fœmina non dum
commixta. Deinde in pollutione so-
lum expellitur semen rude vnius ge-
neris, idque ex sede non vltima, sed
instrumentaria; in abortu expellitur
semen geminum, commixtum, ela-
boratum, idque ex sede primaria,
& finali, à natura ad hoc destina-
ta.]

CAPVT III.

*An ex hoc decreto maneat an-
tiquata opinio docens, licitam
esse expulsionem fœtus ina-
nimati propter sani-
tatem tuendam?*

SYMMARIUM.

Doctores asserentes licitum esse procu-
rare directe expulsionem fœtus
inanimati, qui asserit matri peri-
culum vite. n. 16. Quo-

Quomodo Basilius Ponze adversetur ei sententiæ per consequentiam disjunctivam num. 17.

Quomodo probatur primam sententiam antiquari ex hoc decreto? num. 18. & seqq.

Ea prima opinio non damnatur in hoc decreto num. 21.

Quomodo propositio damnata non inferatur ex illa prima opinione? num. 22.

Discrimen quoad hoc inter fatum animatum, & inanimatum num. 23.

Discrimen inter expulsionem fetus, & effusionem seminis. num. 24.

Discrimen periculi procedentis ab intrinseco, & procedentis ab extrinseco. num. 25, & 26.

An, & quare liceat abscindere matrum propter periculum extrinsecum, & non liceat expellere fatum inanimatum propter idem. num. 27.

Probabilius est, non licere expulsionem directam fetus inanimati, etiam propter periculum ab intrinseco. num. 28.

16. **O**pinio est plurimum Doctorum, licitum esse procurare directe expulsionem fetus inanimati, quando ipse fetus affert matri periculum mortis ex puerperio; ita ut mater periclitetur de vita, nisi expellatur fetus. Ita P. Thomas Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 20. num 9. asserens, nullum à se inveniri Doctorem dissentientem huic sententiæ, præter Navarram, & pro sua opinione affert S. Antonium supra citatum, Ioannem de Neapoli, Sylvestrum, Covarrubiam, Armillam, Navarrum, Cordubam, Margaritam Confessorum, Henriquez, Grafis, Palacios, Sa, & Vegam. Quæ sententia non solum admittit, licitam esse expulsionem fetus inani-

mati indirectam, scilicet per medicamenta tendentia ad sanitatem matris, scissionem venæ, purgationem humorum &c., ex quibus per accidens resultare solet expulsio fetus; sed etiam per medicamenta directe intendentia ipsam expulsionem.

17. Adversus Thomam Sanchez insurrexit Basilius Ponze lib. 10. de matrim. cap. 13. num. 2. (quem postea Authores alij secuti sunt) aitque, esse consequentiã necessariã ab uno ad alterum, scilicet ex eo, quod liceat expellere fatum inanimatum pro sanitate matris, inferri, licere etiam expellere eundem pro conservanda fama, aut vitanda occisione matris; aut si hoc non licet, neque primum licere.

18. Hinc desumitur argumentum ad probandum, eam sententiam Thomæ Sanchez, ex hoc decreto manere antiquatam. Etenim illa sententia antiquatur, quæ est antecedens, unde evidenter inferitur opinio reprobata, ut multis ostendi supra disfert. 1. cap. 14., ea præcipue ratione, quod ex vero non, nisi verum, ut clamant Dialectici; quare si consequens est falsum, antecedens non potest non esse falsum; sed ea opinio, quod liceat expellere fatum inanimatum, ubi matris vita periclitatur ex puerperio, est antecedens, unde inferitur hæc propositio damnata, quod licet expellere fatum inanimatum pro vitanda occisione, aut infamia matris: ergo prima illa opinio maneat antiquata. Probatur minor: quia iam admittitur, quod propter periculum vitæ matris liceat expellere fatum inanimatum. Quod autem id periculum procedat ab intrinseco, an ab extrinseco, nihil refert.

19. Confirmatur primo. Eadem est vis periculi ab intrinseco, & periculi ab extrinseco: sed periculum ab

Tho San:
Navarra:
S. Anton:
Ioan Nea:
Sylvest:
Covarru:
Armill:
Navarr:
Corda:
Margar:
Confes:
Enriq:
Grafis:
Palacios:
Sa:
Vega.

ab intrinseco potest vitare mater expulsionem fœtus inanimis: ergo etiam potest vitare periculum ab extrinseco expulsionem fœtus inanimis. Ergo si conceditur minor, concedendum est consequens. Ergo opinio docens, posse expelli fœtum inanimem propter sanitatem matris, est antecedens, unde manifeste inferitur opinio damnata docens, posse expelli fœtum inanimem propter vitandum periculum occisionis, aut infamiae.

20. Confirmatur secundo. Nam ut refert P. Moya citatus cap. præced., multi sunt casus, in quibus ex eo, quod liceat assumere media nociva propter periculum ab intrinseco proveniens, inferunt Doctores, licere assumere eadem propter periculum extrinsecum. V.g. ex eo, quod liceat abscindere manum morbidam ad conservationem vitæ, inferunt Bañez, Ledesma, Sotus, Acacius de Velasco, Serra, & alij Doctores, idem licere, si tyrannus iubeat sub comminatione mortis. Et sic in multis aliis casibus. Ergo idem dicendum in præsentibus, propterea quod eadem est ratio periculi procedentis ab intrinseco, & procedentis ab extrinseco.

Bañez.
Ledes.
Sotus.
Acac.
Serra.

21. Sed his non obstantibus, dicendum est, eam opinionem nihil detrimenti accipere ab ea damnatione. Et in primis certum est, quod ea opinio non damnatur expresse in hoc decreto: est enim longe diversa à propositione damnata.

22. Quod autem non antiquetur ex hoc decreto, probatur. Et quidem si esset evidens consequentia ab hac opinione ad opinionem damnatam, illa quidem antiquata maneret, & reprobanda; ea autem consequentia non est evidens; cum quæ pro ea consequentia afferuntur, habeant probabilem solutionem. Nam quando fœtus inanimis constituit ab intrinse-

co matrem in extremo vitæ periculo, ille quidem ex vna parte est aggressor, ex alia vero non deservit suo naturali fini conservandi speciem humanam; nam mortua matre, non nascetur homo. At vero quando periclitatur honor, aut fama puellæ prægnantis, aut ei imminet occisio à consanguineis, fœtus inanimis non est aggressor. Sicut si Titius aggrediatur Sempronium evaginato gladio occisurus; potest Sempronius occidere Titium cum moderamine inculpatæ tutelæ. Si autem Ioannes minitetur Sempronio mortem, nisi occidat Titium, non licet ei occidere Titium. Quare nisi quia in primo casu Titius est aggressor, non in secundo.

23. Et hinc cognoscitur discrimen quoad hoc inter fœtum animatum, & inanimatum: nam licet fœtus animatus soleat esse aggressor vitæ matris eodem modo, ac fœtus inanimis; tamen fœtus animatus mortua matre potest manere superstes, & ita consequi non solum spem salutis æternæ, sed etiam finem naturalem multiplicationis speciei humanæ, ad quam ordinatur generatio: quare non potest mater pugnare contra vitam pueri. Cum quo stat, quod licite possit uti mater medicamentis directe tendentibus ad propriam sanitatem, nempe balneis, phlebotomia &c., quamvis per accidens, & præter intentionem sequatur expulsio fœtus animati.

24. Neque valet instantia, quod etiam copia seminis potest esse aggressor vitæ; nocere enim potest sanitati, & vitæ. Non, inquam, valet: quia sicut nemini licet occidere invasorem, si aliud est medium evadendi mortem; ita neque expellere semen ratione illius periculi; quia contra id nocumentum procedens ex copia seminis providit naturalia multa remedia, nempe sanguinis emil-

emissionem, abstinenciam à cibis, maxime calidis &c., & quamvis nulla remedia providisset natura, certum omnino est, pollutionem esse iure naturæ interdictam pro omni evētu.

25. Ad argumentum, quo probare conabantur vim consequentiæ ab hac opinione ad opinionem damnatam; facile responderetur negando minorem. Ad cuius probationem responderetur, magnum esse discrimē periculi procedentis ab intrinseco, & procedentis ab extrinseco. Nam in eo, quod est ab intrinseco, fœtus inanimatus est aggressor; non in eo, quod est ab extrinseco. Idem enim si iubeatur Sempronius sub comminatione mortis occidere Titium, non licet Sempronio occidere, quia in eo eventu Titius non est aggressor.

26. Ad primam confirmationem neganda est maior, scilicet eandem esse rationem periculi procedentis ab intrinseco, & procedentis ab extrinseco, propter dicta. Ad secundam confirmationem dico: in aliquibus casibus esse eandem rationem periculi, sive procedat ab intrinseco, sive ab extrinseco; non tamen in omnibus: sicut neque est in omnibus eadem ratio periculi extrinseci unius generis, ac periculi alterius generis, ut in exemplo posito de occidente invasorem cum moderamine inculpatæ tutelæ; in eo enim periculo extrinseco potest occidere, non vero in periculo alterius minitantis mortem, nisi occidat Titium. Nam in diversis periculis possunt esse speciales rationes, propter quas in altero liceat, in altero non liceat talem actionem exercere.

27. Quare autem liceat abscindere manum propter periculum mortis imminētis à Tyranno iubente abscissionem, (probabilis est ea opinio) non autem liceat expellere fœtum inanimem propter periculum

occisionis; non est difficile ostendere discrimen. Quia cum per abscissionem manus, solum noceatur individuo, & per expulsionem fœtus noceatur speciei humanæ, & multiplicationi eius, strictior multo est obligatio retinendi fœtum, quam retinendi manum.

28. Rogabis tandem, an veram censeam hanc opinionem, quæ admittit directam expulsionem fœtus inanimis, quando affert periculum mortis in puerperio. Et respondeo, probabiliorē esse oppositam sententiam, quæ id negat esse licitum: quia licet discrimen assignatum sit probabile; probabilius tamen est, argumentum allatum contra propositionem damnatam, quod propositi cap. 2., præcipue ex P. Lessio, militare etiam contra hanc opinionem propter periculum mortis in puerperio.

CAPVT IV.

An ex hoc decreto damnata maneat opinio, quæ admittit licitam eam expulsionem fœtus ad vitandam infamiam communitatis.

SUMMARIVM.

Refertur placitum Lumbierij. num. 29.

Quod odia sunt restringenda, non intelligitur de decretis doctrinalibus. num. 30.

Neque de illis, quæ de iure naturali sunt interdicta. num. 31.

In iure aliquando proponuntur casus in individuo, & intelligi debent in specie. num. 32.

Eadem ratio militat in infamia parentum, & consanguineorum, ac in